



10.2.2020

OPH-281-2020

Perusopetuksen järjestäjät

Voimassaoloaika 1.3.2020 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

Perusopetuslaki (628/1998) 14 § (muutettu 477/2003)
Valtioneuvoston asetus (422/2012) 6 § (muutettu 793/2018)

Muuttaa määräystä nro 104/011/2014

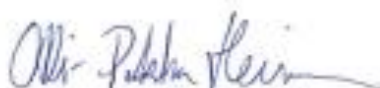
Muutosmääräys/Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset lukuun 6 Oppimisen arviointi

Opetushallitus on tänään päättänyt muuttaa ja täydentää Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvun 6 Oppimisen arviointi liitteen mukaisesti.

Paikallinen oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia koskeva opetussuunnitelman osa tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2020. Uusien perusteiden mukaan laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien käyttöönottoon saakka noudatetaan nykyisten perusteiden mukaan laadittuja suunnitelmia.

Perusopetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta tätä määräystä tai poiketa siitä.

Pääjohtaja


Olli-Pekka Heinonen

Opetusneuvos


Marjo Rissanen

LIITTEET

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia



Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet luku 6, joka on 10.2.2020 määrätty siirrettäväksi sellaisenaan paikalliseen opetussuunnitelmaan

Sisällys.....	1
6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa.....	2
6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa.....	2
6.1.1 Formatiivinen arviointi	2
6.1.2 Summatiivinen arviointi.....	3
6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet	4
6.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi	6
6.4 Työskentelyn arviointi	7
6.5 Käyttäytymisen arviointi.....	7
6.6 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana	7
6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain.....	7
6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan	8
6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet.....	9
6.8 Perusopetuksen päättöarviointi.....	9
6.8.1 Päättöarvosanan muodostaminen	10
6.8.2 Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi.....	10
6.8.3 Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa	11
6.8.4 Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa	11
6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa	12
6.8.6 Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi.....	12
6.9 Poissaolojen vaikutukset arviointiin	12
6.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu.....	13
6.11 Todistukset	13
6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa	13
6.11.2 Lukuvuositolistus	13
6.11.3 Välitolistus	15
6.11.4 Erotolistus.....	15
6.11.5 Perusopetuksen päättötodistus	16
6.12 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset.....	18



6.13 Paikallisesti päätettävät asiat	19
--	----

6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Perusopetuslain¹ ja -asetuksen² mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät koulun arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

6.1.1 Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on osa opetusta.

Formatiivinen arviointi on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Palautteen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä se, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua. Itsearviointi ja vertaispalaute eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

¹ Perusopetuslaki (628/1998) 22 § 1 mom.

² Perusopetusasetus (852/1998) 10 § 2 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.³

Formatiivista arviointia tehdään aina perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettujen ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyjen oppiaineiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

6.1.2 Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet.

Summatiivinen arviointi tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁴ Kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositodistus, jota varten tehdään summatiivinen arviointi siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Lukuvuositodistukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.⁵

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päättöarviointi kohdistuu oppiaineille asetettuihin tavoitteisiin perusopetuksen oppimäärän päättyessä.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.⁶

Opettajan tulee dokumentoida arvoinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin.

³ Perusopetusasetus 10 §

⁴ Perusopetusasetus 10 §

⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.

⁶ Perusopetusasetus 13 § 1 mom.



6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita jokaisella vuosiluokalla.

Arviointi on yhdenvertaista

Arviointi perustuu kaikilla vuosiluokilla oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun. Vuosiluokkien 1–8 päätteeksi annetun lukuvuosiarviointin ja perusopetuksen päättöarviointin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Jokaisen oppilaan tulee saada tietää, mitä on tarkoitus oppia ja miten oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan. Päättöarvosanat muodostetaan valtakunnallisesti yhdenvertaisin perustein.

Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta

Arvioinnin tehtävänä on auttaa oppilasta hahmottamaan opintojensa etenemistä. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja oppilaan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy oppilaiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.

Arvioinnin toteuttaminen edellyttää yhteistyötä sekä koulussa että kotien kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on selkiyttää huoltajille arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Oppilaan ja huoltajan tulee saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁷ Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tieto arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin.⁸

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista

Arviointikäytännöt on suunniteltava johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja varmistettava arviointiperiaatteiden yhtenäisyys koulussa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.

Oppilaiden suorituksia ei verrata toisiinsa. Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

⁷ Perusopetusasetus 10 § 1 mom.

⁸ Perusopetusasetus 13 § 2 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä oppilaan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö kouluyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arviointi on monipuolista

Oppilaiden oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti.⁹ Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät arvioinnin tehtävien ja oppiaineen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin. Arviointimenetelmien valinnassa on otettava huomioon, että vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, oppiaineiden tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri vuosiluokkien päätteeksi annettavaan arviointiin ja päättöarviointiin. Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan ne määrittelevät eri arvosanoihin vaadittavan osaamisen tason.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suorituksiaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän yhteisiin tavoitteisiin edellä mainittuja arviointikriteerejä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittelyssä ei käytetä edellä mainittuja arviointikriteerejä. Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilas ei tuetustikaan näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa toiminta-alueittain määriteltyihin tavoitteisiin.

⁹ Perusopetuslaki 22 § 1 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

Jos oppilas on opiskellut oppimissuunnitelmassa määriteltyjen oppiaineen erityisten painoalueiden mukaisesti, hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset

Arviointikäytännöt suunnitellaan ja toteutetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä otetaan huomioon ja huolehditaan siitä, ettei osaamisen osoittamiselle ole esteitä.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytännöissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä

6.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arviointi liittyy oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arviointi puolestaan kohdistuu oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Oppilaan oppimista ohjataan ja osaamista arvioidaan aina suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa eri oppiaineille määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä eri vuosiluokkien päätteeksi annettavassa arvioinnissa ja päättöarvioinnissa.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteereiden mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduiksi.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin eikä osaamisen tason määrittelyssä käytetä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteereitä.



6.4 Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisenä. Työskentelyn arviointi perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin oppiaineiden tavoitteiden sisältämiin työskentelytaitojen tavoitteisiin. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana kehittyvää taitoa työskennellä itsenäisesti ja yhdessä, taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään, taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa.

Oppilaan työskentelyyn liittyviä erityistarpeita tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

6.5 Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät erityistarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

6.6 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

6.6.1 Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion.¹⁰

Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista

¹⁰ Perusopetusasetus 11 § 1 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

hyväksytysti. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty.

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot erillisessä näytössä.¹¹ Mahdollisuuksia voidaan antaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita suorituksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Jos suoritushallinnus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, vuosiluokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositolustukseen ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytty suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.¹²

6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

Oppilas voi edetä opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan vuosiluokkiin sitomattomasti oman opinto-ohjelman mukaisesti. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositolustuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamista opinnoista ja siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin.¹³

Oman opinto-ohjelman mukaisella etenemisellä voidaan tarvittaessa välttää luokalle jättäminen, jonka myötä oppilaan kaikki opinnot kyseiseltä vuosiluokalta raukeaisivat. Oman opinto-ohjelman mukaisesti etenevä oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella. Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta.¹⁴

¹¹ Perusopetusasetus 11 § 1 ja 2 mom.

¹² Perusopetusasetus 11 § 2 mom.

¹³ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.

¹⁴ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.



6.7 Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Perusopetuksessa kaikki oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvat yhteiset oppiaineet arvioidaan kunkin lukuvuoden päätteeksi erillisinä.¹⁵ Arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, ympäristöoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäntiedot, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Lukuvuositodistukseen merkitään sanallinen arvio tai arvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut opinto-ohjelmaansa kuuluneiden oppiaineiden tavoitteet lukuvuoden aikana.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden sanallisen arvion tai arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa opiskellut oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskelun yhteydessä annetut näytöt otetaan huomioon kunkin oppiaineen arvosanaa muodostettaessa. Oppiainekohtainen arviointi tulee suunnitella ja olla oppilaiden tiedossa jo oppimiskokonaisuuden alkaessa. Monialaisista oppimiskokonaisuuksista ei anneta erillisiä sanallisia arvioita tai arvosanoja.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksytty- merkinnällä.

Perusopetuksen tuntijaon mukaiset valinnaiset aineet arvioidaan vuosiluokilla 1–3 opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti joko sanallisesti tai numeroin. Vuosiluokilla 4–9 vähintään 2 vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista annetaan numeroarvosana.

6.8 Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä. Päättöarvioinnissa annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.

Päättöarviointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

¹⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.



6.8.1 Päättöarvosanan muodostaminen

Päättöarvosanan muodostaminen perustuu oppilaan osoittaman osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niiden oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8, arviointi otetaan huomioon päättöarviointia tehtäessä. Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä.

Päättöarvosana on oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.

Työskentelyn arviointi sisältyy oppiaineen arvosanaan myös päättöarvioinnissa.

6.8.2 Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suoriutumistaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä. Jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suoriutumista näissä oppiaineissa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) suhteessa hänelle määriteltyihin, yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin ja sisältöihin, ei päättöarvioinnin kriteereihin.

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeltujen oppiaineiden arvioinnissa voidaan antaa numeroarvosanan sijaan sanallinen arvio myös päättöarvioinnissa. Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin, kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan päättöarviointi perustuu perusopetuksen oppiaineiden yleisiin oppimääriin tai yksilöllistettyihin oppimääriin sen mukaan, mitä oppilaan erityistä tukea koskevassa päätöksessä on päätetty. Jos pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas opiskelee opintokokonaisuuksia, annetaan arviointi todistuksessa kuitenkin oppiaineittain.

Jos oppilaan opiskelu on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) asetettuihin tavoitteisiin, ja jokaisesta toiminta-alueesta annetaan sanallinen arvio.



6.8.3. Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa

Perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämänskatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Äidinkielessä ja kirjallisuudessa oppilas on voinut opiskella kahta tähän oppiaineeseen määriteltyä eri kielen oppimäärää. Tällöin arvioidaan molemmat oppilaan suorittamat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät.

Jos oppilas on vaihtanut äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen.

Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä¹⁶ tarkoitetulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida. Oppiaineen opiskelusta vapauttamiseen tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen ratkaisuun.

6.8.4 Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa

Kaikille oppilaille yhteisiä taide- ja taitoaineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous. Paikallinen tuntijako ja mahdolliset oppilaiden omat valinnat vaikuttavat siihen, milloin oppilaille annetaan päättötodistukseen tuleva arvosana eri taide- ja taitoaineissa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta päättötodistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta päättötodistukseen erillistä arvosanaa.

Päättöarvosanaa muodostettaessa käytetään näihin oppiaineisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä. Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu. Kunkin taide- ja taitoaineen osalta päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskeleman oppimäärän laajuus.

¹⁶ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.



6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksyty-merkinnällä. Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.

6.8.6 Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Mikäli koulu painottaa opetussuunnitelmassaan jotakin oppiainetta tai oppiainekokonaisuutta tai toteuttaa kaksikielistä opetusta, ovat opetuksen koulukohtaiset tavoitteet tässä oppiaineessa tai kielessä yleensä korkeammat kuin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet. Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi myös painotetussa opetuksessa tai kaksikielisessä opetuksessa tulee oppilaiden suoriutumista kuitenkin arvioida perusopetuksen päättyessä suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittämisessä käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteerejä.

Jos painotettu opetus toteutetaan käyttäen valinnaisten aineiden vuosiviikkotunteja, arviointi suoritetaan näiden tuntien osalta valinnaisten aineiden arvioinnin periaatteita noudattaen. Kaksikielisessä opetuksessa oppilaan opiskelemaan kohde- tai kielikylpykielen osaaminen arvioidaan vieraiden kielten tai toisen kotimaisen kielen A-oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien mukaan.

Painotetusta opetuksesta ja oppilaan suoriutumisesta siinä voidaan tarvittaessa antaa lisätietoja erillisellä todistuksen liitteellä.

6.9 Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta.¹⁷ Oppilaan opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.¹⁸

Jos oppilas on luvattomasti poissa eikä osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, eikä hänellä ole hyväksyttyjä suorituksia suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin, hän voi saada oppiaineesta hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen.

¹⁷ Perusopetuslaki 35 §

¹⁸ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.



6.10 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Mahdollisuus arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.¹⁹

6.11 Todistukset

Perusopetuksessa käytettävät todistukset ovat

1. lukuvuositodistus
2. välitodistus
3. erotodistus
4. päättötodistus.

Opetuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Vuosiluokilla 1–3 arviointi lukuvuositodistuksiin ja mahdollisiin välitodistuksiin annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti. Mikäli annetaan sanallinen arvio, todistuksesta tulee ilmetä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.

Vuosiluokkien 4–8 lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa annetaan numeroarvosanat. Päättötodistuksessa ja mahdollisessa 9. vuosiluokan välitodistuksessa annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanaa voidaan täydentää kuvailevalla sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä.

Käyttäytymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa vuosiluokilla 4–8. Jos käyttäytymisestä annetaan vuosiluokilla 1–3 sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteellä. Myös numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteenä. Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Sanallista arviota voidaan käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.²⁰ Yksilöllistetyistä oppimääristä annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Toiminta-alueittain annettavassa opetuksessa käytetään sanallista arviota.

6.11.2 Lukuvuositodistus

¹⁹ Perusopetusasetus 19 §

²⁰ Perusopetusasetus 10 § 4 mom.



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

Oppilaalle tulee antaa lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä jokaisella vuosiluokalla lukuun ottamatta vuosiluokkaa 9, jolloin oppilas saa päättötodistuksen. Lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana. Lukuvuositodistus on päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestään luokalle.

Kun todistuksessa käytetään numeroarvosanaa, todistukseen merkitään myös arviointiasteikko²¹.

Sanallista arviota voidaan käyttää lukuvuositodistuksissa vuosiluokilla 1–3. Sanallisistakin arvioista tulee käydä ilmi, onko oppilas suoriutunut hyväksytysti lukuvuoden opinnoista kussakin opinto-ohjelmaansa kuuluvassa oppiaineessa.

Lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa käyttäytymisen numeroarvosana merkitään todistukseen. Silloin kun käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteenä.

Uskonnon ja elämänkatsomustiedon sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään lukuvuositodistukseen ja mahdollisiin välitodistuksiin muodossa ”uskonto/elämänkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä todistuksiin. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä todistukseen.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylpykieli.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, lisätään numeroarvosanan tai sanallisen arvion perään tähti (*). Todistuksen lisätietoja-kohdassa mainitaan, että oppilas on opiskellut nämä oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Lukuvuositodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- arvio oppilaan käyttäytymisestä
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- luokalta siirtyminen tai mahdollinen luokalle jättäminen

²¹ Perusopetusasetus 10 § 3 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- merkintä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.3 Välitodistus

Opetuksen järjestäjä päättää mahdollisten välitodistusten antamisesta. Välitodistus annetaan samoin perustein kuin lukuvuositodistus.

Erillinen välitodistus tulee tarvittaessa antaa yhdeksännen luokan oppilaalle jatko-opintoihin hakeutumista varten.

Välitodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- arvio oppilaan käyttäytymisestä (lukuun ottamatta 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavaa välitodistusta)
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.4 Erotodistus

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun, eroaa kesken perusopetuksen oppimäärän suorittamista koulusta²² tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos oppilas siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen kouluun.

Erotodistus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositodistus. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvioita.

Erotodistukseen merkitään

²² Perusopetusasetus 12 § 1 mom.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.5 Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan 9. vuosiluokan koulutyön päättyessä oppilaalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”hyväksytty”.

Päättötodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi numeroin (5–10) ja sanoin (välttävä–erinomainen)
- opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- suoritettu oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- maininta siitä, että oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen
- maininta siitä, että perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä.

Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötodistukseen.



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

Vuosiluokilla 7–9 oppilaan opiskelemien yhteisen oppiaineiden ja valinnaisten aineiden laajuus merkitään päättötodistukseen vuosiviikkotunteina.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylpykieli.

Uskonnon ja elämäntiedon numeroarvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämäntieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä päättötodistukseen. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdiskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Jos oppilas on opiskellut yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarviointia. Sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoja-kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättötodistus on sanallinen.

Päättötodistukseen merkitään arvosanat niistä erityisessä tutkinnossa suoritetuista oppiaineista, jotka on suoritettu ennen päättötodistuksen antamista.

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä sekä sanallinen liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Niistä valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, merkitään päättötodistukseen numeroarvosana. Yhteisiin oppiaineisiin liittyvistä syventävistä numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana. Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat syventävät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä syventävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimäärästä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistukseen sanallinen arvio. Sanallisesti arvioitavan valinnaisen oppiaineen nimen alle merkitään valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja merkintä ”hyväksytty”.

Ne valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”soveltavat valinnaiset aineet” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä sekä arvio joko numeroarvosanana tai merkinnällä ”hyväksytty”.



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” suoritetusta vuosiviikkotuntimäärästä riippuen.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2- tai B2- kielestä, arvosana jätetään pois ja päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.

Koulu ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Oppilaan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta. Uuden todistuksen voi saada joko osoittamalla osaamisensa erityisessä tutkinnossa²³ tai opiskelemalla perusopetuksen lisäopetuksessa tai aikuisten perusopetuksessa.

6.12 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja -asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa²⁴. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat

1. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
2. todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
3. todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

²³ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §

²⁴ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §



**Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021**

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana.

Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

6.13 Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Myös valtakunnalliset arviointikriteerit 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerit siirretään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.

Lisäksi opetuksen järjestäjä täsmentää paikallisessa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- yhteistyö huoltajien kanssa arvioinnin osalta
- arvioinnista tiedottamisen muodot
- käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet
- valinnaisten aineiden arviointi sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa
- opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt
- sanallisen arvion ja numeroarvosanan antaminen todistuksissa eri oppiaineissa sekä käyttäytymisen arvioinnissa
- valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa
- välitodistukset, mikäli opetuksen järjestäjä niitä päättää antaa
- erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat.

LUKU 6

OPPILAAN OPPIMISEN JA

OSAAMISEN ARVIOINTI

PERUSOPETUKSESSA

Normaalikoulun paikallinen sisältö
päivitetty 1.8.2021



SISÄLLYSLUETTELO:

6.13	Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Rauman normaalikoulussa	22
6.13.1	Yhteistyö huoltajien kanssa ja arvioinnista tiedottaminen	22
6.13.1.1	Arvioinnin vuosisuunnitelma	22
6.13.2	Käyttäytymisen tavoitteet ja arviointi	22
6.13.3	Valinnaiset aineet ja niiden arviointi	24
6.13.3.1	Painotettu opetus vuosiluokilla 1-6	24
6.13.3.2	Valinnaisuus vuosiluokilla 4-6	24
6.13.3.3	Valinnaisuus vuosiluokilla 7-9	25
6.13.3.4	Valinnaisten aineiden arviointi päättötodistuksessa	26
6.13.4	Arviointikeskustelut, välitodistukset ja lukuvuositodistukset	27
6.13.5	Opinnoissa eteneminen	28
6.13.6	Erityisen tutkinnon suorittaminen	30
6.13.7	Opetushallituksen määräysten mukainen arviointi	30



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

6.13 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi Rauman normaalikoulussa

Tämä luku kumoaa Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin 16.6.2016
hyväksymän Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luvun 6 kokonaisuudessaan sekä siihen
17.6.2019 hyväksytyt muutokset.

6.13.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja arvioinnista tiedottaminen

6.13.1.1 Arvioinnin vuosisuunnitelma

Rauman normaalikoulussa on arvioinnin vuosisuunnitelma, joka tarkistetaan lukuvuoden alussa ja
tarkennetaan tarvittaessa. Arvioinnin vuosisuunnitelmassa on määritelty lukuvuoden aikana
toteutettavat arvoinnit, oppilaiden osuus arvioinnin toteuttamisessa, vuorovaikutus huoltajien
kanssa ja heidän vastuunsa sekä koulun ja opettajien toiminta ja vastuut.

Arvioinnin vuosisuunnitelma julkaistaan netissä päivitettyinä kunkin lukuvuoden alussa. Huoltajat
saavat tietoa arvioinnista lukuvuoden alussa sähköisesti annattavalla arviointitiedotteella.

Kunkin oppiaineen opettaja kertoo oppilaille tavoitteista ja keskustelee osaamisen kriteereistä
sekä ohjaa oppilaita, miten he voisivat parantaa omaa suoritustaan. Huoltajille annetaan tietoa
arviointikriteereistä arviointitiedotteella.

- 6. luokan päättyessä eri oppiaineiden arviointikriteerit arvosanalle 8.
- päättöarvioinnin eri oppiaineiden arviointikriteerit arvosanalle 8.
- Opetushallituksen myöhemmin antamat arviointikriteerit muille arvosanoille

6.13.2 Käyttäytymisen tavoitteet ja arviointi

Käyttäytymisen arviointi perustuu käyttäytymisen tavoitteisiin (esitetty laajemmin luvussa 5),
järjestyssääntöjen noudattamiseen ja niiden rikkomisesta määriteltyihin rangaistuksiin
(työrauhapaketti).

Oppilaille ja huoltajille selvitetään joka lukuvuoden alussa käyttäytymisen tavoitteet ja
käyttäytymisen arviointi. Järjestyssäännöt, työrauhapaketti ja käyttäytymisen tavoitteet ja
arviointi tarkistetaan kolmen vuoden välein.

Rauman normaalikoulussa käyttäytymisen arviointi annetaan kaikilla vuosiluokilla
numeroarvosanana (arviointiasteikko 4-10). Oppilaan käyttäytymistä ohjataan koulussa aina



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

tavoitteiden suuntaan. Niille oppilaille, joiden käyttäytymisestä on erityinen huoli ja tavoitteiden saavuttamisessa on haasteita, annetaan tiedote syys- ja kevätlukukauden puolivälissä. Lisäksi huoltaja saa tietoa lapsensa käyttäytymisestä myös Wilma-merkintöjen kautta sekä mahdollisesti käydyissä kasvatustietokeskusteluissa ja muissa opettajien yhteydenotoissa. Tarvittaessa järjestetään oppilashuollollista tukea ja selvitetään yhdessä oppilaan, huoltajien ja opettajien kanssa käyttäytymisen syitä ja keinoja muutokseen.

Oppilaiden käyttäytymisen arviointi Rauman normaalikoulussa					
Käyttäytymisen tavoitteet ja arvioinnin yhteys kurinpitotoimiin					
Oppilaan käyttäytymisen tavoitealueet	1. Itseään ja toisia arvostava oppilas	2. Oma ja muiden työtä arvostava oppilas	3. Yhteistä ympäristöä kunnioittava oppilas	4. Yhteisiä sääntöjä ja hyviä tapoja noudattava oppilas	Kurinpidollisten toimien vaikutus arviointiin
	*toimii rehellisesti *toimii oikeudenmukaisesti *ei kiusaa, syrji tai vähättele ketään *tekee yhteistyötä ja kannustaa muita *käyttää asiallista kieltä *edistää toiminnallaan hyvää ilmapiiriä *ei kiistele eikä riitele muiden kanssa	*arvostaa opiskelutilannetta käyttäytymällä asiallisesti *pitää omia töitään tärkeinä *ei revi tai heittele omia töitään *ei arvostele loukkaavasti omaa tai toisen työtä *työskentelee muita häiritsemättä	*arvostaa luontoa *ei vahingoita luonnon kasveja tai eläimiä *edistää ympäristön pitämistä siistinä *ei roskaa, riko tai jätä tavaroita laittamatta paikalleen *käyttäytyy yhteisissä tiloissa rauhallisesti, että ei edes vahingossa turmelisi mitään	*hyväksyy sääntöjen tarpeellisuuden *noudattaa sääntöjä, eikä riko niitä tahallaan *noudattaa hyviä tapoja: tervehtii, puhuu kohteliaasti, kiittää ja auttaa tarvittaessa	Järjestyssääntöjen noudattaminen ja työrauhapaketti liittyvät käyttäytymiseen.
Käyttäytymisen arvioinnin kuvaus ja sitä vastaava numeroarvosana					
numero	Sanallinen kuvaus käyttäytymisestä				
10	Oppilas käyttäytyy moitteettomasti. Hän edistää aktiivisesti käytöksellään hyvää ilmapiiriä ympäristössään ja kannustaa muitakin oppilaita hyvään käytökseen. Hän tuo rakentavasti ja kohteliaasti mielipiteensä esiin.				
9	Oppilaan käytös on pääsääntöisesti moitteetonta ja hän hallitsee kohteliaat käytöstavat. Hän haluaa omaehtoisesti huolehtia viihtyisästä ympäristöstä. Hän edistää myönteisellä käyttäytymisellään opiskelutilanteita ja kunnioittaa toisten ihmisten koskemattomuutta.				
8	Oppilas noudattaa yleensä sääntöjä ja hyviä tapoja. Hän vahvistaa yhteistyötä ja hyvää ilmapiiriä omalla käyttäytymisellään, mutta unohtaa välillä oman merkityksensä sen ylläpitämisessä. Hän ei osallistu kenenkään kiusaamiseen. Hän korjaa käyttäytymistään, jos hän on vaikeuttanut opiskelutilanteen sujumista. Hän huolehtii yleensä viihtyisästä ympäristöstä. Oppilaalla voi olla joitakin huomautuksia käyttäytymisestä.				
7	Oppilaan käytös on vaihtelevaa. Hänen kielenkäytössään ja muissa käytöstavoissaan on välillä huomautettavaa. Hän voi haitata yhteistyötä ja hyvää ilmapiiriä omalla käyttäytymisellään ja hän ei näe oman toimintansa vaikutuksia kokonaisuudessa. Hän korjaa häiritsevää käyttäytymistään opiskelutilanteessa, kun hänelle huomautetaan siitä. Ympäristön viihtyisyydestä huolehtiminen ei ole hänelle merkittävä asia. Oppilas on voinut rikkoa järjestyssääntöjä useamman kerran.				
6	Oppilaan käytöksessä on usein huomautettavaa. Hän kyseenalaistaa sovittuja sääntöjä ja käyttäytymisen tavoitteita. Hän ei korjaa häiritsevää käyttäytymistään opiskelutilanteessa, vaikka hänelle huomautetaan siitä. Hän ei kunnioita toisten oppilaiden koskemattomuutta. Oppilas saattaa kiusata muita. Hän rikkoo toistuvasti järjestyssääntöjä.				
5	Oppilas häiritsee jatkuvasti työskentelyä ja ilmapiiriä käyttäytymisellään. Hän rikkoo tietoisesti sovittuja sääntöjä. Hän voi kyseenalaistaa oikeutuksen puuttua hänen omaan toimintaansa ja vähättelee sen vaikutuksia. Hän ei ymmärrä, että muilla on oikeus koskemattomuuteen. Hän voi tahallisesti turmella ympäristöä. Oppilas rikkoo toistuvasti järjestyssääntöjä.				
4	Oppilaan käytös ei vastaa miltään osin asetettuja tavoitteita.				



6.13.3 Valinnaiset aineet ja niiden arviointi

Opetussuunnitelman perusteiden [luku 6.7. Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet](#) on luettava ennen tätä paikallista sisältöä

Todistukseen merkitään aina opiskellun aineen vuosiviikkotuntimäärä.

6.13.3.1 Painotettu opetus vuosiluokilla 1-6

Painotettu opetus (1vvt)

Ensimmäiseltä luokalla oppilas ja huoltajat valitsevat kahdesta painotuksesta, joita toteutetaan vuosiluokkien 1-6 aikana: 1) taitopainotteinen opetus, jossa taitoaineet painottuvat tai 2) kielipainotteinen opetus, joka tarkoittaa laajamittaista kaksikielistä opetusta, kohdekielenä englanti. Painotettuun opetukseen on lisätty linjavalinnan mukaan 1 vuosiviikkotunti joko taide- tai taitoaineita tai englannin kieltä. Taitolinjalla oppilaalla on mahdollisuus 5-6 luokilla tehdä valinta 0,5 vuosiviikkotunnin mittainen syventävä tai soveltava aine. Tästä on tarkemmin jäljempänä kohdassa Valinnaiset aineet 5. ja 6. luokilla.

Arviointi tapahtuu kaikkien oppilaiden kohdalla samoilla arviointiperusteilla, riippumatta siitä kummissa painotetussa opetuksessa hän opiskelee. Painotetun opetuksen tavoitteet ovat erilaisia, mutta arviointi on yhteneväistä eli oppilaan suoritusta arvioidaan suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilas ei voi saada painotetussa opetuksessa samasta osaamisestaan heikompa arviointia/arvosanaa kuin opiskellessaan toisella tavalla painotetulla linjalla. Todistukseen merkitään opintojen laajuus vuosiviikkotunteina ja merkintä missä painotetussa opetuksessa hän on opiskellut.

6.13.3.2 Valinnaisuus vuosiluokilla 4-6

Vapaaehtoinen vieras kieli 4. vuosiluokalta alkaen (2vvt)

Oppilas voi valita 4. luokalta alkaen vapaaehtoisen vieraan kielen:

- saksa (A2 -kieli)
- ranska (A2 -kieli)

Nämä vieraat kielet arvioidaan todistuksessa numeroarvosanalla.

Valinnaiset aineet 5. ja 6. luokilla (0,5vvt)

Taitopainotteisella luokalla opiskelevalla oppilailla on mahdollisuus valita 5. ja 6. luokalla seuraavia valinnaisuuksia:

- liikunta (0,5vvt liikunnan syventävä valinnainen)
- kuvataide (0,5vvt kuvataiteen syventävä valinnainen)
- käsityö (0,5vvt käsityön syventävä valinnainen)



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

- kotitalous (0,5vvt soveltava valinnainen aine)
- tietotekniikka (0,5vvt soveltava valinnainen aine)
- ilmaisutaito (0,5vvt soveltava valinnainen aine)

Nämä valinnaiset aineet arvioidaan todistuksissa sanallisesti: ”hyväksytty”/”hylätty”.

6.13.3.3 Valinnaisuus vuosiluokilla 7-9

Laajennettu englanti 7. vuosiluokalta alkaen (1vvt)

Oppilas voi valita 7. luokalta alkaen opiskeltavakseen vuosiluokkien 7-9 aikana yhden vuosiviikkotunnin laajuisen laajennetun englannin kielen syventävänä valinnaisena. Tämä arvioidaan todistuksessa sanallisesti: ”hyväksytty”/”hylätty”. Laajennetussa englannissa osoitettu osaaminen voi korottaa päättöarvioinnissa englannin kielen arvosanaa.

Vapaaehtoinen vieras kieli 8. vuosiluokalta alkaen (2vvt)

Oppilas voi valita 8. luokalta alkaen vapaaehtoisen vieraan kielen:

- saksa (B2 -kieli)
- ranska (B2 -kieli)

Nämä vieraat kielet arvioidaan todistuksessa numeroarvosanalla.

Valinnaiset aineet 8. vuosiluokalta alkaen (2vvt)

Rauman normaalikoulussa on mahdollista opiskella valinnaisena taide- ja taitoaineita 2 vuosiviikkotuntia vuosiluokalta 8 alkaen:

- liikunta (2 kurssia)
- musiikki
- kuvataide
- käsityö (2 kurssia)
- kotitalous

Nämä valinnaiset aineet arvioidaan todistukseen numeroarvosanoin kyseisen oppiaineen alle.

Soveltavat valinnaiset aineet 8. vuosiluokalta alkaen (2vvt)

Rauman normaalikoulussa on mahdollista opiskella 2 vuosiviikkotuntia vuosiluokalta 8 alkaen valinnaisena aineena:

- ilmaisutaito
- tietotekniikka

Nämä valinnaiset aineet arvioidaan todistukseen numeroarvosanoin kohtaan soveltavat valinnaiset aineet.



Kesken jääneet valinnaiset aineet tai niiden vaihtaminen

Normaalikoulun valinnaisten aineiden vaihtamista ei suositella ilman vahvasti perusteltua syytä, koska valinnaisten tarjonta mahdollistuu osallistujamäärien mukaan. Kaikkia tarjottuja valinnaismahdollisuuksia ei joka vuosi järjestetä vähäisen osallistujamäärän takia.

Mikäli oppilaalla jää jonkun valinnaisen aineen suorittaminen kesken tai hän vaihtaa sen toiseen, noudatetaan arvioinnissa Opetussuunnitelman perusteiden ohjeistusta. Perusteiden luvussa [6.11.5 Perusopetuksen päättötodistus](#), on ohjeistus todistukseen merkittävistä tuntimääristä ja arvioinnista: ”osallistunut”/”hyväksytty”.

6.13.3.4 Valinnaisten aineiden arviointi päättötodistuksessa

Opetussuunnitelman perusteiden [luku 6.8 Perusopetuksen päättöarviointi ja 6.11 Todistukset](#) on luettava ennen tätä paikallista sisältöä

Päättötodistukseen merkitään aina opiskellun aineen vuosiviikkotuntimäärä.

Valinnaiset vieraat kielet

Mikäli oppilas on opiskellut laajennettua englantia (1vvt) arvioidaan se päättötodistuksessa englannin kielen alla syventävänä laajennettuna englantina sanallisesti ”hyväksytty”. Laajennettu englanti voi korottaa englannin arvosanaa.

Mikäli oppilas on valinnut vapaaehtoisen vieraan kielen (2vvt)

- saksa (A2- tai B2 – kieli)
- ranska (A2- tai B2 – kieli)

arvioidaan se päättötodistuksessa numeroarvosanalla.

Huoltaja voi pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskellusta A2 – tai B2 –kielestä. Tällöin arvosana jätetään pois ja merkitään ”hyväksytty”.

Valinnaiset taide- ja taitoaineet

Mikäli oppilas on valinnut valinnaiseksi aineeksi (2vvh)

- liikunta
- musiikki
- kuvataide
- käsityö
- kotitalous

arvioidaan se päättötodistukseen numeroarvosanalla kyseisen oppiaineen alle.



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

Soveltavat valinnaiset aineet

Mikäli oppilas on valinnut valinnaiseksi aineeksi (2vvt)

- ilmaisutaito
- tietotekniikka

arvioidaan se päättötodistukseen numeroarvosanalla soveltavana valinnaisena aineena.

Mikäli oppilas on vaihtanut valinnaista ainetta kesken, hän saa jo suoritetusta valinnaisesta aineesta arvioinnin ”osallistunut” ja uudesta valinnaisesta aineesta sanallisen arvioinnin ”hyväksytty”.

6.13.4 Arviointikeskustelut, välitodistukset ja lukuvuositodistukset

Opetussuunnitelman perusteiden [luku 6.11 Todistukset](#) on luettava ennen tätä paikallista sisältöä

Vuosiluokat 1-3	
Väliarviointi vuosiluokat 1-3	Lukuvuositodistus vuosiluokat 1-3
arviointikeskusteluna joului-tammikuussa	lukuvuoden päättyessä
Arviointikeskustelu, jossa keskustellaan oppilaan osaamisen tasosta, edistymisestä, vahvuuksista ja kehittämisen kohteista ja suoriutumisesta painotetussa opetuksessa sekä käyttäytymisestä.	Todistuksessa on sanallinen arviointi lukuvuoden päättyessä merkinnällä hyväksytty/hylätty Numeroarviointi käyttäytymisestä, arviointiasteikolla 4-10
Arviointikeskustelu käydään oppilaan, huoltajien ja luokanopettajan yhteiskeskusteluna.	Sanallista arviointia voidaan täydentää erillisellä liitteellä, jossa kuvataan esim. oppilaan osaamista, edistymistä, vahvuuksia ja kehittämisen kohteita tai annetaan lisätietoja oppilaan suoriutumisesta painotetussa opetuksessa. Erillisestä liitteestä ei tehdä merkintää todistukseen.
Erilliset merkinnät todistukseen:	
• Oppilas on opiskellut taitopainotteisessa opetuksessa • Oppilas on opiskellut laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa, kohdekielenä englanti • Yksilöllistetyt oppiaineet: Merkitään oppiaineen kohdalle tähti (*) ja lisätietoihin selvitys: *Oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan	

Vuosiluokat 4-9	
Välitodistus vuosiluokat 4-9	Lukuvuositodistus vuosiluokat 4-8
syyslukukauden päättyessä	lukuvuoden päättyessä
Todistuksessa on:	Todistuksessa on:
• numeroarviointi oppiaineissa, arviointiasteikolla 4-10 • numeroarviointi käyttäytymisestä, arviointiasteikolla 4-10 • valinnaisten aineiden arviointi kuten edellä on kuvattu	• numeroarviointi oppiaineissa, arviointiasteikolla 4-10 • numeroarviointi käyttäytymisestä, arviointiasteikolla 4-10 • valinnaisten aineiden arviointi kuten edellä on kuvattu
Numeroarvosanaa voidaan täydentää erillisellä liitteellä, jossa kuvataan esim. oppilaan edistymistä, vahvuuksia ja kehittämisen kohteita tai annetaan lisätietoja oppilaan suoriutumisesta painotetussa opetuksessa.	Numeroarvosanaa voidaan täydentää erillisellä liitteellä, jossa kuvataan esim. oppilaan osaamista, edistymistä, vahvuuksia ja kehittämisen kohteita tai annetaan lisätietoja oppilaan suoriutumisesta painotetussa opetuksessa.



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

Erillisestä liitteestä ei tehdä merkintää todistukseen.

Erillisestä liitteestä ei tehdä merkintää todistukseen.

Erilliset merkinnät todistuksiin:

- Oppilas on opiskellut taitopainotteisessa opetuksessa
- Oppilas on opiskellut laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa, kohdekielenä englanti
- Yksilöllistetyt oppiaineet: Merkitään oppiaineen kohdalle tähti (*)
ja lisätietoihin selvitys: *Oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan

Arviointi erityistapauksissa:

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaan opiskeltavat aineet arvioidaan numeroarvosanoina tai sanallisesti sen mukaan, mitä todistuksista on edellä päätetty.

Jos oppilaalla on **äidinkielenä joku muu** kuin suomen kieli, voidaan arviointi todistukseen antaa sanallisena ("hyväksytty"/"hylätty"). Tällöin arviointia aina täydennetään erillisellä liitteellä, jossa kuvataan kielitaidon tasoa. Tämä ei koske päättöarviointia, jossa on numeroarvosanat.

Toiminta-alueittain opiskeleva oppilaan arviointi on aina sanallista.

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevan oppilaan opiskelusta on tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa luvussa **6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan**

Päättöarvioinnin todistuksissa noudatetaan opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä sellaisenaan.

6.13.5 Opinnoissa eteneminen

Opetussuunnitelman perusteiden **luku 6.6 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana** on luettava ennen tätä paikallista sisältöä

Opinnoissa etenemisen seuranta:

- huoltajat voivat seurata lapsensa edistymisestä joko Wilman merkintöjen kautta, kokeita tai erilaisia osaamistehtäviä seuraamalla
- opettaja seuraa oppilaiden edistymistä tuntityöskentelyn, erilaisten tehtävien ja kokeiden avulla
- vaikeuksien ilmetessä aloitetaan tiivistetty yhteistyö huoltajien kanssa ja aktiivisempi seuranta
- oppimisen tuen järjestäminen: yleinen tuki/tehostettu tuki/erityinen tuki
- tuen tarpeen lisääntyessä erityisopettajan tuki/mahdollisesti oppilashuollon tuki
- oppimisen edistymisen ennakointi: yhteys työskentelytaitoihin, erityisesti vastuunottoon ja oppimisstrategioiden kehittymiseen
- luokan kertaamisen mahdollisuus voidaan ottaa varsinkin 1. tai 2. luokalla puheeksi jo marraskuussa, jos vaikeudet näyttävät suurilta
- luokan kertaamisen mahdollisuus arvioidaan uudelleen helmi-huhtikuussa ja mietitään edut ja haitat sekä selvennetään, millaista osaamista seuraavalle vuosiluokalle siirtyminen edellyttää ja millaisia näyttöjä oppilaan tulisi antaa



Mahdollisuus osoittaa osaamistaan:

- oppilaan motivointi ja yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää
- mietitään yksilöllisesti oppimisympäristöt, työtavat, eriyttäminen
- rakennetaan pienempiä opiskelukokonaisuuksia ja pyritään onnistumisiin niissä/yksilöllisiä lisätehtäviä
- oppimisen osoittaminen monipuolisesti, yksilölliset kokeet, uusintakokeet, koeavustus
- jos väliarviointiin tai lukuvuositodistukseen on tulossa oppiaineessa hylätty suoritus (4), niin oppilaalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan syyslukukaudella ennen väliarviointia ja kevätlukukaudella ennen lukuvuositodistuksen antamista. Hylätyksi tulevasta suorituksesta ilmoitetaan aina oppilaalle ja huoltajalle ennakoon, että osaamisen osoittamiselle jää riittävästi aikaa.
- lukuvuositodistukseen voidaan myös tehdä ehdollinen päätös kuten opetussuunnitelman perusteiden luvussa 6.6.1 määritellään

Erityistoimenpiteitä yksilöllisesti

- oppimisvaikeuksien selvitys/oppimäärien yksilöllistämismahdollisuus
- opiskeleminen oman oppimissuunnitelman /HOJKS:n mukaan
- siirtyminen Rauman kaupungin järjestämään joustavaan perusopetukseen ryhmään mahdollistaa opiskelemisen oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle:

- saa hyväksytyn arvioinnin sanallisena tai numerona (5) oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa
- hyväksytty suoritus voi muodostua kompensaation kautta: joiltakin osin oppiaineen suoritus on hylätty (4), mutta toisen tavoitteen välttävän ylittävä taso nostaa osaamisen keskimääräisesti välttävään (5)
- vaikka jossakin aineessa olisi suoritus hylätty, voi siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, jos arvioidaan, että oppilas selviytyisi seuraavalla vuosiluokalla hyväksytysti

Luokalle jättäminen

- tärkeää on keskustelu huoltajan kanssa
- oppilasta on kuultava asiaa päätettäessä
- voi jäädä luokalleen ehdollisen lukuvuositodistuksen kautta: Oppilas saa ehdollisen todistuksen ja mahdollisuuden osoittaa osaamistaan hylätyssä suorituksessa lukuvuositodistuksen antamisen jälkeen. Jos hän ei saa vähintään välttävää suoritusta, hän kertaa vuosiluokan ja kaikki vuosiluokan suoritukset raukeavat. Tärkeää on antaa monipuolinen mahdollisuus osoittaa osaamistaan ja huomioida yksilölliset tavat suorittamisessa.
- voidaan jättää luokalle, jos yhdessä tai useammassa oppiaineessa on hylätty suoritus



Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi
Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014
muutosten ja täydennysten mukaan; Kasvatustieteiden tiedekunnan dekaanin hyväksyntä 17.6.2020 ja
9.6.2021

- voidaan jättää luokalle, vaikka ei olisi hylättyjä suorituksia: perusteluna on yleinen koulumenestys; tällöin oppilaalle ja huoltajille on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä
- varsinkin 1. ja 2. luokan oppilaiden kohdalla luku- ja kirjoitustaidon kehittymisen hitaus yhdistettynä työskentelytaitojen kehittymättömyyteen ja jaksamiseen keskittyä koulutyöhön, voi olla perusteluna luokalle jättämiseen. Oppilaan osaamisen kehittymiselle annettu lisäaika nähdään mahdollisuutena ottaa oma oppiminen haltuun.

6.13.6 Erityisen tutkinnon suorittaminen

Rauman normaalikoulussa ei ole mahdollista suorittaa erityistä tutkintoa. Kotiopetukseen siirtyvän oppilaan oppimisen valvonnasta vastaa oppilaan asuinkunta. Muissa tapauksissa erityisen tutkinnon suorittajan on oppivelvollisuusiän ylittymisen jälkeen käännyttävä aikuisten perusopetusta antavien oppilaitosten puoleen.

Rauman normaalikoulusta kesken lukuvuotta tai lukuvuoden päättyessä pois muuttavat oppilaat saavat erotodistuksen.

6.13.7 Opetushallituksen määräysten mukainen arviointi

Opetushallituksen määräysten mukainen arviointi tarkoittaa, että:

- Rauman normaalikoulun opetussuunnitelman luku 6 sisältää Opetushallituksen antaman määräyksen mukaan Opetussuunnitelman perusteiden uudistetun luvun 6 sellaisenaan noudatettavaksi ja sen lisäksi paikallisesti laaditun osuuden.
- Opetushallituksen 31.12.2020 hyväksymät perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit sisältyvät Opetushallituksen antaman määräyksen mukaan Rauman normaalikoulun opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi 1.8.2021 alkaen. Ne ovat erillisenä Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit –liitteenä.